

Täysistunto

Tiistai 19.3.2024 klo 14.00—15.57

4. Hallituksen esitys eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyn sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 90/2023 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 2/2024 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Ensin päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 2/2024 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja pöytäkirjasta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksista.

Sopimus ja pöytäkirja on hyväksyttävä perustuslain 94 §:n 2 momentin mukaisesti päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt 1. ja 2. lakiehdotus on käsiteltävä perustuslain 95 §:n 2 momentissa säädettyssä järjestyksessä niitä lepäämään jättämättä päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä. Ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt 3.—11. lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. — Keskustelu, edustaja Autto, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.34 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Kiitos tosiaan puhemiehelle tämän menettelytavan esittelystä liittyen tähän, voisi sanoa, historialliseen käsittelyyn, joka nyt on käsilä, ja ajattelen niin, että haluan tähän muutaman sanan sanoa.

Olemme todella laajalla yksituumaisuudella ja vahvalla Suomen kansan tuella saaneet viimein Suomen Naton jäseneksi, ja Nato-jäsenyytemme on täydellistynyt sen myötä, että aivan hiljattain läheisin liittolaisemme Ruotsi on myös virallinen Nato-liittolaisemme. Tässä mielessä tämä Nato-sofa-sopimus, jolla säädellään liittolaisjoukkojen oikeudellista asemaa joko rauhan tai, toivottavasti ei koskaan, sodan aikana mutta joka tapauksessa niiden ollessa toisessa maassa, on käytännössä tärkeä askel sen suhteen, että Nato-jäsenyys voidaan Suomessa toimeenpanna.

Mutta, arvoisa puhemies, ehkä vielä tärkeämpää kuin se, että tänään olemme käsittelemässä juuri tätä ulkoasiainvaliokunnan mietintöä, jolla tämä Nato-sofa-sopimus osaltamme toimeenpannaan, on se yksituumaisuus, jolla Suomen eduskunta on nyt tätä täysin yksimielisesti — näin ainakin tässä vaiheessa keskustelua ymmärrän — hyväksymässä. On valtavan tärkeää, että meillä on täysin yksituumainen eduskunta, yksituumainen kansakunta käsittelemässä niitä asioita, jotka olennaisesti vaikuttavat puolustukseemme, ulko- ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2024 vp

turvallisuuspolitiikkaamme. Se antaa vahvan viestin yhtenäisestä kansakunnasta, joka pystyy kohtaamaan kaikenlaiset mahdolliset vaikeudet, joita eteen tulee. Ja itse asiassa, kun tällaisen yksituumaisen viestin pystymme näissä kaikkein tärkeimmissä asioissa antamaan, niin olen hyvin luottavainen sen suhteen, että niitä vaikeuksia sitten myös vähemmän eteemme tulee. Eli oikein hyvillä mielin, arvoisa puhemies, olen hyväksymässä tätä Nato-sofa-sopimusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Joono, olkaa hyvä.

14.36 Joono Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Auton jälkeen on hyvä jatkaa samalla asialla ja nimenomaan korostaa sitä yksituumaisuutta, joka meillä tässä salissa on vallinnut, mitä tulee niihin asioihin, joissa puhutaan juuri kansakuntamme turvallisuudesta ja sen takaamisesta kaikissa olosuhteissa. Senpä takia aikanaan jo viime vaalikaudella tämä sali teki hyvinkin yksituumaisen päätöksen siitä, että hakeuduimme puolustusliitto Naton jäseneksi. Nyt sitten tässä asiakokonaisuudessa olemme konkretisoimassa tämän jäsenyyden edellyttämiä sopimuksia, ja hyvä niin.

Arvoisa puhemies! Jo tämän asiakokonaisuuden lähetekeskustelussa hyvin laajalti eri puolilta salia tuotiin esille se sama näkemys, että on tärkeää, että nämä liittännäisasiat, joita liittyy todella tämän meidän puolustusliiton jäsenyyden konkretisoitumiseen, viedään läpi tässä talossa totta kai asiallisesti tarkastellen mutta ripeästi. Siihen toiveeseen voi edelleen yhtyä ja vielä korostaa sitä, että on tärkeää, että tämän asiakokonaisuuden osalta meillä valitsee syvä yhteisymmärrys näiden asioiden tarpeellisuudesta. Tässä kohtaa voi kyllä kiittää ulkoasiainvaliokuntaa tästä ansiokkaasta mietinnöstä ja yhtyä sen johtopäätöksiin ja todeta, että kyllä nämä asiakokonaisuudet tässä talossa ovat hyvissä käsissä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

14.37 Johannes Koskinen sd: Arvoisa puhemies! Niin kuin edelliset puhujat, panen tyytyväisyydellä merkille tämän yksituumaisuuden, joka Nato-sofa-sopimuksen käsittelyssä on eduskunnassa ollut, ja toivottavasti se antaa sitten edellytyksiä aktiiviselle ja menestykselliselle toiminnalle Natossa ja Naton kumppaneiden kanssa.

Tässä ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä painottuivat nämä tuomiovaltaan ja oikeus-turvaan liittyvät kysymykset johtuen siitä, että tässä on meille ennenkokemattomia järjestyjä, joissa ulkomainen toimija saa omia joukkojansa koskien toimivaltaa ja tuomiovaltaa Suomen alueella tapahtuneista rikoksista tai väärinkäytöksistä. Nähdäkseni tässä on onnistuneesti lakivaliokunnan ja perustuslakivaliokunnan lausuntojen pohjalta koottu sellainen kestävä linja, miten voitaisiin minimoida niitä kollisio-, törmäyskohtia suomalaisen oikeusjärjestyksen ja sitten näiden sopimuksen perusteella luotujen toimivaltojen välillä. Tosiaan ne painottuvat tässä tekstissä, ja siinä on se hyvä puoli, että ne tulevat ikään kuin ennalta linjatuiksi. Kun poliittisesti hankalampi Suomen ja Yhdysvaltojen välinen DCA-sopimus käsittelee näitä samoja kysymyksiä, niin niiden kanssa ei tarvitse sitten painia toista kertaa, kun nämä linjaukset on tässä Nato-sofan kohdalla käsitelty. Voidaan siinä siten keskittyä niihin erityiskysymyksiin, jotka koskevat tätä kahdenvälistä sopimusta, ja tämä runko Nato-yhteistyön osalta pätee sitten kaikkien Nato-jäsenten kesken.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2024 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksessä HE 90/2023 vp tarkoitetun sopimuksen ja pöytäkirjan. Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 90/2023 vp sisältyvät 1.—11. lakiehdotuksen. Sopimuksen ja pöytäkirjan ainoa ja lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.